

Interpolis Office Center Banská Bystrica Paulíny Hovorka Architekti

Na dreň a dočista...

Štefan Moravčík

Rekonštrukcie a adaptácie objektov, ich prispôsobovanie na nové, neustále sa meniace podmienky sa stávajú čoraz viac témou dňa. Aj v Banskej Bystrici vzniklo dielo, ktoré je príkladom zrodzenia niečoho nového na hmotnom základe pôvodnej stavebnej štruktúry.

Architekti organicky nadviazali na východiskové štrukturálne hodnoty prostredia. Fyzicky obnovili staré. Pridali niečo navyše. Jednotlivé časti (pôvodné i nové) spojili navzájom do funkčného celku. Využili potenciál miesta. Nielen prinavrátili zmysel východiskovému urbanistickému zámeru, ale kvalitu prostredia posunuli na požadované štandardy dnešnej doby.

Pôvodná budova bola súčasťou rozsiahlejšieho, veľkorysého urbanistického konceptu zo začiatku 70. rokov. V tesnej nadväznosti na obytné sídlisko Pred stanicou („Prednádražie“, od autorov Martina Kusého, najstaršieho, a Pavla Ružeka) začal vyrastať v 70. rokoch minulého storočia nový komplex administratívnych budov. Výšková vertikála dnešnej Slovenskej pošty je severným vyvrcholením Ulice 29. augusta majúcej charakter mestskej triedy. Je akýmsi pomyselným kĺbom, od ktorého sa mal smerom na západ, k centru mesta, popri Partizánskej ceste, rozvíjať pás novej zástavby až k najbližšej križovatke. Veľkorysý zámer sa nepodarilo nikdy dokončiť, aj keď sa fyzicky postavila značná časť predpokladaného stavebného objemu. Pôvodný koncept bol spracovaný v Stavoprojekte pod vedením architekta Jána Hanzela. Po roku 1989 budovy prešli privatizáciou. Hľadala sa pre ne nová náplň i využitie.

Výšková budova slúži dnes Slovenskej pošte, lineárny trakt administratívnych budov zas Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti.

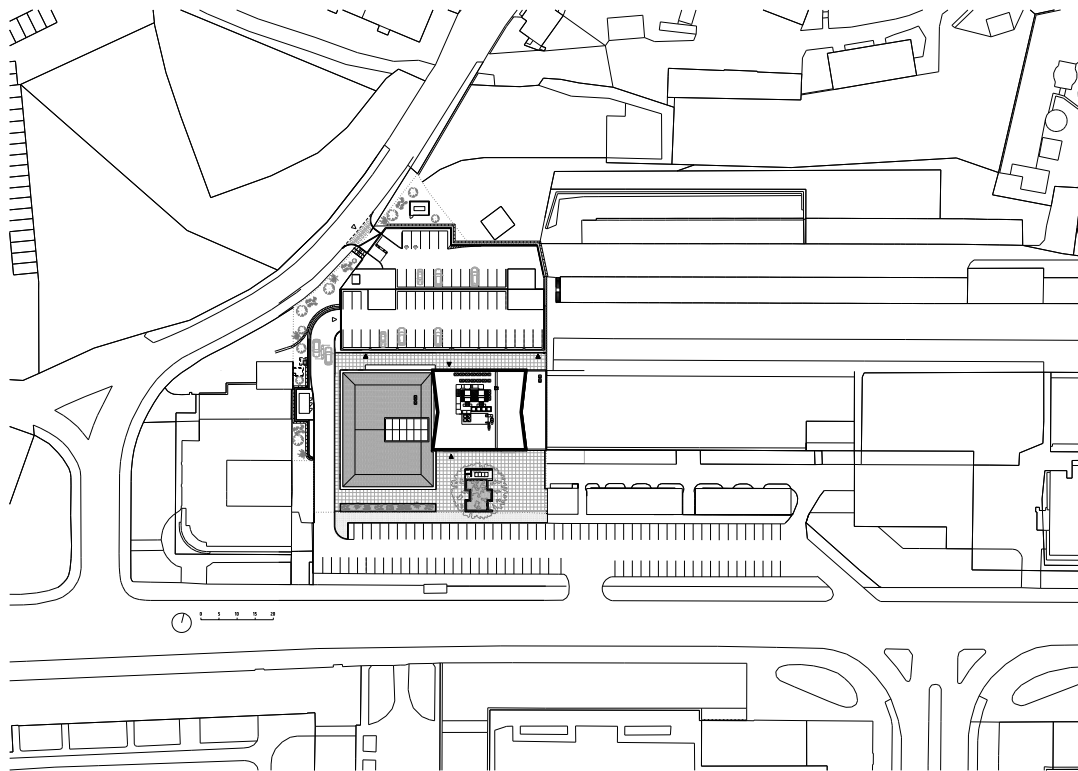
Prezentovaný objekt kompozične i funkčne uzatvára západnú stranu torza komplexu, ktorého ďalší rozvoj týmto smerom zablokovala budova Okresnej prokuratúry postavená v 90. rokoch. Objekt pred prestavbou bol tiež administratívnou budovou s prenájimatelnými prevádzkami.

Horizontálna trojpodlažná jednotiacia lineárna urbanistická figúra podnože prechádzajúcej pod celým komplexom bola na jeho západnom okraji ukončená akýmsi ďalším, skromnejším, koncovým vertikálnym akcentom v podobe administratívnej veže (ako protiváha štíhlejšej vertikále Slovenskej pošty). Západná fasáda tejto administratívnej budovy bola slepá, bez okien – provizórne zamurovaná plynosilikátovými tvárniciami.

V roku 2016 sa majiteľ rozhodol adaptovať v tom čase už svojmu účelu nevyhovujúcu budovu pre nové potreby. Architekti z ateliéru PHA vo svojom návrhu nezostali pri jednoduchých úpravách jestvujúcich objektov. Navrhli transformáciu celého areálu, ktorý bol k dispozícii. Úpravy išli značne do hĺbky.

Oceľobetónový skelet pôvodných budov bol, podobne ako v Müllerovej pesničke, očistený „na dreň a dočista“... Až potom, na takto vyčistenú stavebnú podstatu, pribudli nové vrstvy konštrukcií a technickej infraštruktúry, ktorých cieľom bolo vytvoriť zdravý, dlhodobou funkciou, fyzický základ pre budúce kontinuálne využívanie s čo najmenšími nárokmi na údržbu a opravy.

Najväčšie množstvo adaptačných zásahov vyžadovala veža dvanásťpodlažnej administratívnej budovy. Má klasické priestorové usporiadanie stavieb tohto typu – vertikálne komunikačné jadro

Situácia

s chráneným schodiskom a výťahmi v strede pôdorysu. Po obvode je voľná, variabilne využiteľná dispozícia. Umožňuje to ocelobetónový nosný skelet.

Nezostalo iba pri jestvujúcich budovách. Trojpodlažná podnož sa rozšírila formou prístavby v juhozápadnom rohu areálu. Využila priestorové rezervy prázdneho susedného pozemku. Zároveň v tomto smere ukončuje architektonickú kompozíciu nového celku. Jej strohý, elementárny, ortogonálny rámový raster s transparentnými výplňami, rozsiahlym vnútorným presvetľujúcim átriom otvoreným cez všetky podlažia je novým atraktorom priestoru. Dôstojným ukončením bloku, bodkou na záver. Akoby s odstupom času architekti dopovedali možnosti pôvodného urbanistického zámeru, ktorý vychádzal z neskoromoderných tradícií tvorby druhej polovice minulého storočia.

Požiadavky na statickú dopravu a potreba ďalších parkovacích miest si vynútili výstavbu nového parkovacieho domu za budovou. Strohá technická stavba s priznanými monolitickými betónovými a doplnkovými ocelovými konštrukciami prevádzkovo logicky a štruktúrálné harmonicky dopĺňa stereotomiku hmôt celého komplexu.

Potešujúce je, že aj tu, na strednom Slovensku, ďalej od ekonomicky aktívnych centier, sa podarila adaptácia administratívneho komplexu „normálnym“ spôsobom. (Čítaj: urobená normálne, tak

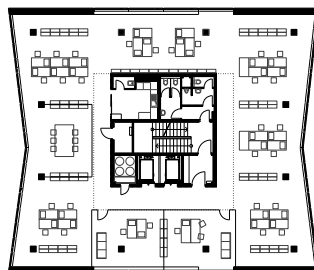
„ako sa to má“ robiť – šetriť každé euro, ale, na druhej strane, nešetriť za každú cenu.)

Interpolis má šancu prežiť. Budova v takejto vyčistenej, univerzálne využiteľnej podobe vytvára predpoklady, aby bola schopná priebežne sa prispôbovať meniacim podmienkam v čase. Voľné, otvorené dispozície, s možnosťou vzájomného prepájania sa (alebo naopak pružného delenia na menšie samostatné jednotky), budú pravdepodobne dobre vedieť reagovať na dynamiku života. Ak sa podarí naplniť budovu zaujímavým mixom funkcií, obsadiť parter atraktívnymi funkciami, slúžiacimi nielen pre nájomníkov, ale aj pre okoloidúcich, a v teplejších mesiacoch vytiahnuť život aj do príľahlého exteriéru, vytvorený nový architektonický rámec má všetky predpoklady pre to, aby sa revitalizovaný komplex stal živou a životaschopnou súčasťou mesta.

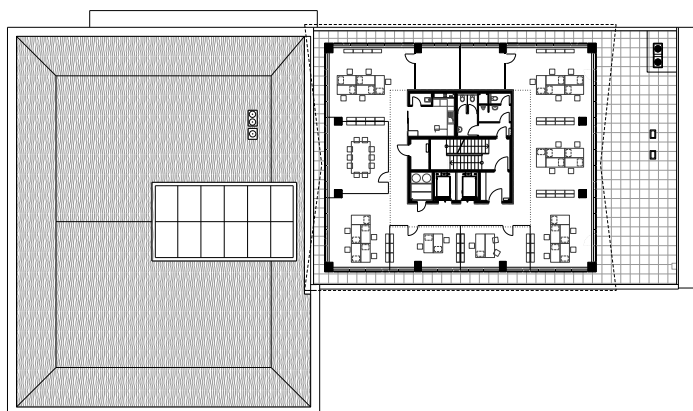
Výsledok pôsobí čisto a primerane, architektonicky gramotne. Zadanie bolo zvládnuté s espritom, v dialógu s pôvodnou stavebnou štruktúrou i mestským prostredím.

Konečne sme sa po päťdesiatich rokoch dočkali dôstojného dopovedania pôvodného urbanistického konceptu aj s pridanou hodnotou na úrovni dnešnej doby. Viac o kvalitnej práci architektov z ateliéru PHA povedia priložené výkresy i fotky Mateja Hakára, ktoré sú názornejšie ako množstvo ďalších slov.

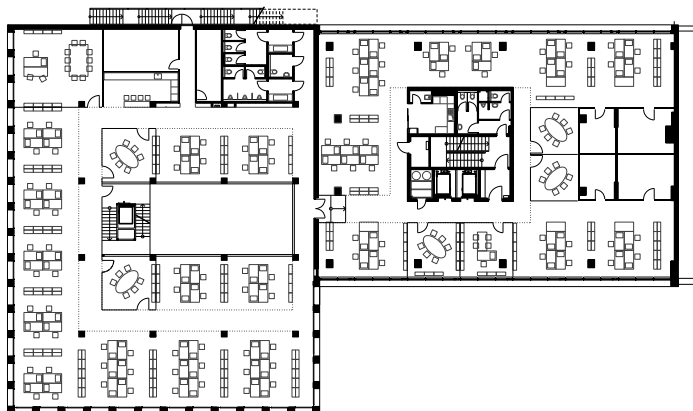

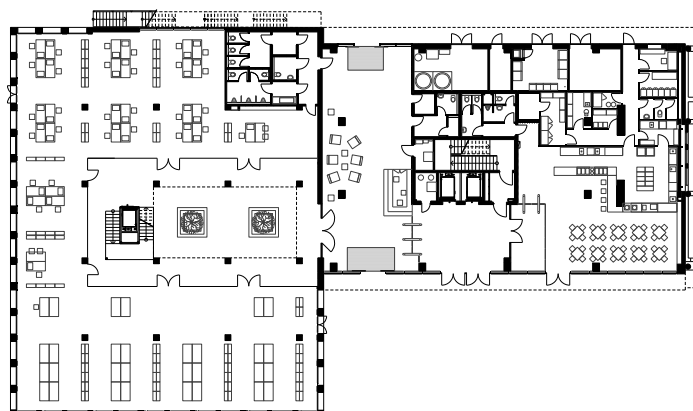
Pôdorys 5. – 11. NP

Pôdorys 4. NP

Pôdorys 2. – 3. NP

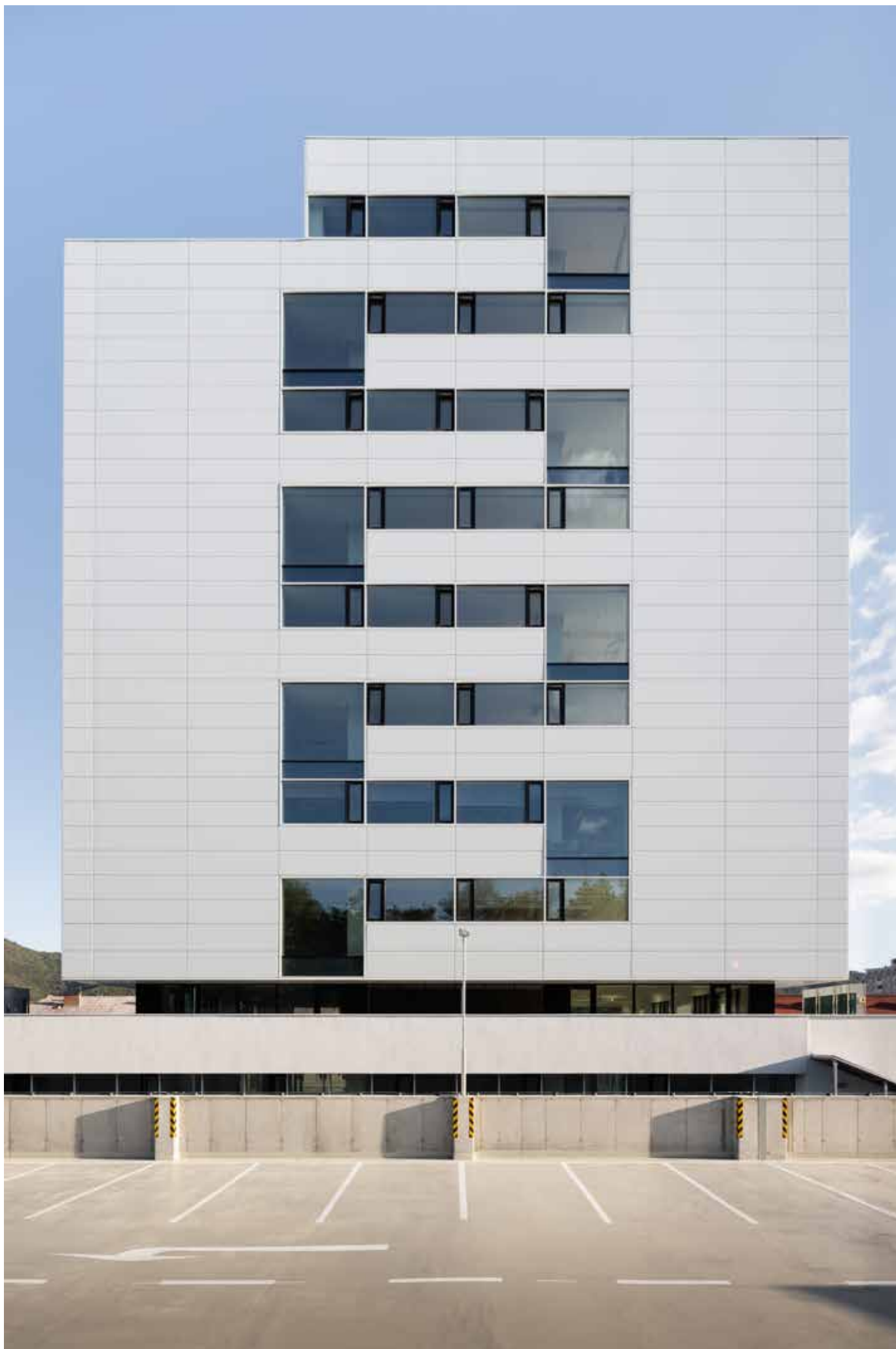

Pôdorys 1. NP

Interpolis Office Center

Partizánska cesta 3, Banská Bystrica

Autori prestavby, prístavby a novostavby parkovacieho domu: Martin Paulíny, Branislav Hovorka

Spolupráca: Natália Galko Michalová, Marek Peťovský, Veronika Kochaníková, Radovan Krajňak

Investor: Interpolis, a. s., Banská bystrica

Návrh: od 01. 2016

Realizácia: 09. 2019 – 10. 2022 (kolaudácia v štádiu holopriestoru)

Plocha pozemku: 5 217 m²

Úžitková plocha: 14 536 m² (5 990 m² prestavba + 2 305 m² prístavba + 6 241 m² parkovací dom)

Zastavaná plocha: 4 550 m² (612 m² prestavba + 875 m² prístavba + 1 669 m² parkovací dom + 1 394 m² plochy)

Obstavaný priestor: 53 156 m³ (23 981 m³ prestavba + 11 780 m³ prístavba + 17 395 m³ parkovací dom)

Stavebné náklady: cca 12 mil. eur bez DPH

Foto: Matej Hakár

